

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. balandžio 17 d. Nr. 21RE2-60 (AG2-35/15-2023)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vilijos Astrauskienės, Lauros Bernikienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjos akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) atstovei X. Y.,

2023 m. balandžio 12 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei uždarajai akcinei bendrovei Tauragės regiono atliekų tvarkymo centrui, trečiajam suinteresuotam asmeniui Pagėgių savivaldybės administracijai dėl uždarnosios akcinės bendrovės Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro 2023 m. vasario 13 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijos 2023 m. kovo 16 d. sprendimu priimtas pareiškėjos akcinės bendrovės (toliau – ir AB) (duomenys neskelbtini) skundas (b. l. 1–8), kuriuo ji prašo:

1) panaikinti uždarnosios akcinės bendrovės Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro (toliau – ir TRATC) 2023 m. vasario 13 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ (toliau – ir Raštas arba Sprendimas);

2) įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti AB (duomenys neskelbtini) 2023 m. sausio 17 d. prašymą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymo mokesčio panaikinimo“ (toliau – ir Prašymas) bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėja nurodo, kad ji 2023 m. vasario 13 d. gavo TRATC Raštą, kuriuo atsakovė netenkino pareiškėjos prašymo panaikinti vietinės rinkliavos mokesť už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, skaičiuojamą už pareiškėjai nuosavybės teise priklausantį nekilnojamojo turto objektą – pastatą – relinės apsaugos valdymo pulką, esantį adresu (duomenys neskelbtini). Pareiškėja su šiuo Raštu nesutinka, mano, kad jis neteisėtas ir nepagrįstas, kadangi jame nepasisakyta dėl visų pareiškėjos Prašyme išdėstytų argumentų, kuriais jis buvo grindžiamas. Pareiškėja laikosi pozicijos, jog vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą (toliau – ir Vietinė rinkliava) jai negali būti taikoma, atsižvelgiant į tai, kad jos veikloje, vykdomoje valdant ir naudojant nekilnojamąjį turtą – relinės apsaugos punktą, nesikaupia ir negali susikaupti jokios komunalinės atliekos, todėl pareiškėja negali būti laikoma komunalinių atliekų turėtoja, kuriai savivaldybėje taikoma Vietinė rinkliava.

Paaiškina, jog pareiškėja Pagėgių savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) teritorijoje nuosavybės teise valdo negyvenamosios paskirties pastatą – relinės apsaugos valdymo pulką, esantį adresu (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Relinės apsaugos punktas arba Objektas), daikto pagrindinė naudojimo paskirtis – kita. Pareiškėja 2022 m. gegužės 2 d. raštu kreipėsi į Savivaldybės administraciją

ir atsakovę dėl Vietinės rinkliavos mokesčio (toliau ir – Mokestis) panaikinimo. Atsakovė 2022 m. birželio 8 d. raštu iš dalies tenkino pareiškėjos reikalavimą ir atleido pareiškėją nuo kintamosios Vietinės rinkliavos dalies mokėjimo. Pareiškėja 2022 m. rugpjūčio 17 d. raštu, atsakydama į atsakovės 2022 m. birželio 8 d. raštą, atkreipė dėmesį, kad minėtame rašte nėra išsamiai įvertinti visi pareiškėjos nurodyti argumentai bei prašė panaikinti pareiškėjai taikomą Vietinę rinkliavą arba atsisakius tenkinti tokį prašymą, pateikti argumentuotą atsakymą. Tačiau atsakovė 2022 m. rugsėjo 15 d. raštu pareiškėjos prašymo netenkino. Pareiškėja pakartotinai 2022 m. spalio 13 d. raštu Savivaldybės administracijos ir atsakovės prašė panaikinti jai taikomą Vietinę rinkliavą, o atsisakius panaikinti šį Mokestį, prašė Savivaldybės pateikti argumentuotą sprendimą tiek pareiškėjai, tiek ir atsakovei. Nurodo, jog pareiškėja gavo Savivaldybės administracijos 2022 m. lapkričio 24 d. raštą, kuriuo iš esmės pareiškėjos 2022 m. spalio 13 d. rašte kelti klausimai net nebuvo nagrinėti. Pareiškėja 2023 m. sausio 17 d. pateikė Prašymą Savivaldybei ir atsakovei, kuriame išsamiai nurodė visus teisinius argumentus ir aplinkybes bei prašė priimti motyvuotą sprendimą panaikinti pareiškėjai taikomą Mokestį, įvertinus visus pareiškėjos pateiktus argumentus. Tačiau atsakovė pateiktame Rašte nurodė, kad Vietinės rinkliavos administratorius neturi teisinio pagrindo atleisti pareiškėjos nuo Vietinės rinkliavos pastoviosios dedamosios dalies mokėjimo, neįvertinus, ar pareiškėja yra laikytina Mokesčio mokėtoju – komunalinių atliekų turėtoju, privalančiu mokėti Vietinę rinkliavą.

Nurodo, jog pareiškėjos Prašymas buvo grindžiamas keturiomis išskirtomis argumentų grupėmis: 1) pareiškėjos veikloje nėra naudojamas Relinės apsaugos punktas, jame nesikaupia ir negali susikaupti jokios komunalinės atliekos; 2) Relinės apsaugos punktas nepatenka į nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašą; 3) pareiškėjai nėra teikiamos komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos, todėl Savivaldybė nepatiria jokių su Relinės apsaugos punkte komunalinių atliekų tvarkymu susijusių sąnaudų; 4) pareiškėja nagrinėjamu atveju negali būti laikoma atliekų turėtoju.

Pažymi, kad jos valdomame Relinės apsaugos punkte įtaisai skirti naudoti šį pastatą pagal jo paskirtį yra išmontuoti ir jame jokia veikla nevykdoma, ten dirbančio personalo nėra, Objekte pareiškėjos ar jos rangovų atstovai nesilanko. Nurodo, jog bendrovė yra skirstomųjų tinklų operatorius, t. y. viešosios teisės reguliuojamas juridinis asmuo, kas savaime suponuoja viešojo intereso egzistavimą. Pažymi, jog bendrovė, vykdydama elektros energijos tiekimo/skirstymo veiklą, siekia suteikti teisės aktų nustatytas paslaugas elektros energijos vartotojams, tokiu būdu užtikrinant viešąjį interesą. Teigia, jog skirstomųjų tinklų eksploatavimas yra ne privatus bendrovės interesas, o įstatymuose numatyta pareiga, nuo kurios tinkamo vykdymo priklauso elektros energijos vartotojų interesai.

Nurodo, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DI-150 patvirtinto Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašo (toliau – ir Sąrašas) 19 punktu, Relinės apsaugos punktas nepriskirtinas prie Sąraše nurodytos kitos paskirties pastatų, kurių savininkai turi mokėti rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, rūšies. Pareiškėjai nebuvo ir nėra suteiktos jokios komunalinių atliekų surinkimo, vežimo, naudojimo, šalinimo ir kitos paslaugos. Nurodytos paslaugos net negali būti suteiktos, kadangi prie Relinės apsaugos punkto nėra skirtų tokiam tikslui individualių komunalinių atliekų konteinerių, kurie Pagėgių savivaldybėje atsakovei teikiant komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugą turėtų būti įrengti, kaip tai reglamentuojama Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 10 punkte. Teigia, jog pareiškėjos veikloje neeksploatuojamas Relinės apsaugos punktas ir jame nesusidaro jokių komunalinių atliekų, todėl pareiškėja negali būti laikoma atliekų turėtoja, kaip tai apibrėžiama Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje, t. y. pareiškėja nėra atliekų darytojas ar asmuo, turintis atliekų. Kadangi Relinės apsaugos punkte jokios komunalinės atliekos nesusidaro ir negali susidaryti, Mokesčio taikymas pareiškėjai pažeidžia Atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnyje įtvirtintą Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą proporcingumo principą.

Pareiškėjos atstovė Komisijos posėdžio metu prašė tenkinti skundą jame išdėstytų motyvų pagrindu.

Atsakovė UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras atsiliepimu (b. l. 84–86) su pareiškėjos skundu nesutinka ir prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, kad vietinė rinkliava apskaičiuojama Pagėgių savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. T-83 patvirtintais Pagėgių savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų tvarkytojų ir atliekų tvarkymą nuostatais (toliau – ir Nuostatai). Remiantis Nuostatais, vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, turintys nekilnojamojo turto Pagėgių savivaldybės teritorijoje, t. y. pagal bendrą taisyklę atliekų turėtojų pareiga mokėti ginčo vietinę rinkliavą siejama su savivaldybės teritorijoje esančio atitinkamo nekilnojamojo turto valdymu, naudojimu, disponavimu. Pažymi, jog Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pripažįstama, jog pagal bendrą taisyklę vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, valdantys, naudojantys, disponuojantys nekilnojamuoju turtu tam tikros savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo to, ar asmenys šiuo turtu naudojami ar ne; asmens pripažinimas rinkliavos mokėtoju nėra siejamas su individualaus komunalinių atliekų konteinerio turėjimu/naudojimu ar atliekų tvarkytojų pareigų tinkamu vykdymu. Pareiga mokėti savivaldybės tarybos nustatytą ir jos teritorijoje galiojančią vietinę rinkliavą, kurios dydis ir mokėjimo tvarka nustatomi rinkliavos nuostatuose (Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 12 straipsnis, 13 straipsnio 1 dalis), tenka visiems šiuose Nuostatuose nurodytiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Tvirtina, jog vietinės rinkliavos mokėtojas neturi diskrecijos pasirinkti ar vykdyti šią pareigą, ar ne, nuo pareigos mokėti vietinę rinkliavą vykdymo jis gali būti atleistas tik atitinkamų norminių teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrindais.

Teigia, jog siekdama būti atleista nuo vietinės rinkliavos mokėjimo, pareiškėja nustatyta tvarka turėjo vietinės rinkliavos administratoriui, t. y. atsakovei, pateikti prašymą atleisti nuo kintamos Vietinės rinkliavos dedamosios. Be to, asmenys, siekiantys, kad jiems Savivaldybės teritorijoje nuosavybės teise priklausantys nenaudojami nekilnojamojo turto objektai būtų įtraukiami į netinkamą naudoti nekilnojamojo turto objektų kategoriją, administratoriui turi pateikti prašymą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Tauragės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pažymą, jeigu namas yra sudegęs, arba statinio (-ių) techninės priežiūros patikrinimo aktą, jeigu nekilnojamojo turto objektas yra netinkamas naudoti/gyventi ar fiziškai sunaikintas. Akcentuoja, jog Nuostatuose nėra numatyta atleidimo nuo prievolės mokėti vietinę rinkliavą už relinės apsaugos pastatą.

Pažymi, jog Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos atsakymas, kuriame ji išdėstė savo poziciją, kad pagal pareiškėjos nurodytas faktines aplinkybes Vietinė rinkliava galėtų būti neskaičiuojama, atsakovei nėra privalomas. Be to, atleisti pareiškėją nuo Vietinės rinkliavos mokėjimo būtų nesąžininga kitų mokėtojų atžvilgiu, kurie turi turtą Savivaldybės teritorijoje, jame negyvena, tačiau moka Mokestį.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Pagėgių savivaldybės administracija byloje atsiliepimo į skundą neteikė.

Atsakovės ir trečiojo suinteresuoto asmens atstovai į Komisijos posėdį neatvyko. Jiems apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 89–92). Atsakovė atsiliepime prašo bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, šalims nedalyvaujant (b. l. 86), taip pat 2023 m. balandžio 5 d. pateikė Komisijai pareiškimą, kuriame nurodė, jog paskirtame posėdyje nedalyvaus, palaiko argumentus, išdėstytus atsiliepime bei prašo netenkinti pareiškėjos reikalavimų.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje numatyta, jog bylos šalių ir (ar) jų atstovų neatvykimas į administracinių ginčų komisijos posėdį, jeigu jiems buvo apie tai tinkamai pranešta, nėra kliūtis nagrinėti skundą (prašymą) ir priimti sprendimą. Vadovaujantis šia nuostata byla išnagrinėta nedalyvaujant atsakovės ir trečiojo suinteresuoto asmens atstovams.

Skundas atmetinas.

Byloje kilo ginčas dėl uždarnosios akcinės bendrovės Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro 2023 m. vasario 13 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nustatyta, jog pareiškėjai nuosavybės teise priklauso pastatas – relinės apsaugos valdymo pultas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), pastatas – tepalų sandėlis, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), pastatas – uždara skirstykla, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), elektros tinklai – 110/10 kV transformatorių pastotė, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantys adresu (duomenys neskelbtini) (b. l. 66–68).

Pareiškėja 2023 m. sausio 17 d. raštu (Prašymu) „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ kreipėsi į TRATC, prašydama priimti motyvuotą sprendimą panaikinti AB (duomenys neskelbtini) taikomą vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesťį, įvertinus visus AB (duomenys neskelbtini) pateiktus argumentus (b. l. 40–56). Pagrindiniai pareiškėjos argumentai buvo tokie: 1) nors pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis Relinės apsaugos punktas yra nekilnojamas turtas, tačiau atsakovė, taikydama mokėtiną vienkartinę rinkliavą, turėtų atsižvelgti ir į tai, kad Relinės apsaugos punkte nesikaupia ir negali susikaupti jokios komunalinės atliekos; 2) Relinės apsaugos punktas nepatenka į nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašą; 3) pareiškėjai realiai ir faktiškai nėra teikiamos komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos, o Savivaldybė nepatiria jokių su komunalinių atliekų tvarkymu susijusių pagrindų sąnaudų, todėl pareiškėjai negali atsirasti ir neatsiranda pareiga mokėti vietinę rinkliavą; 4) pareiškėja nagrinėjamu atveju negali būti laikoma atliekų turėtoju; 5) mokesčio taikymas pareiškėjos atžvilgiu pažeidžia Atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintą proporcingumo principą. Prašyme nurodė, kad pareiškėjai taikoma vietinė rinkliava dėl pareiškėjai priklausančiame nekilnojamame turte – Relinės apsaugos punkte neva susidaranti komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo, nevertinant, kad šiuo konkrečiu atveju Relinės apsaugos punktas yra neeksploatuojamas, jame negali susikaupti jokios komunalinės atliekos, prieštarauja komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą reglamentuojančių Atliekų tvarkymo įstatymo, Rinkliavų įstatymo, Nuostatų 5.2, 5.4 ir 6 punktų ir kitų teisės aktų nuostatomis. Pareiškėja taip pat informavo, kad ji nemokės jai nustatyto mokesčio.

TRATC Sprendimu pareiškėjos Prašymo netenkino (b. l. 57–58). Jame nurodė, jog vietinė rinkliava apskaičiuojama Pagėgių savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. T-83 patvirtintais Pagėgių savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų tvarkytojų ir atliekų tvarkymą nuostatais. Remiantis Nuostatų reglamentavimu, vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, turintys nekilnojamojo turto Pagėgių savivaldybės teritorijoje, t. y. pagal bendrą taisyklę atliekų turėtojų pareiga mokėti ginčo vietinę rinkliavą siejama su savivaldybės teritorijoje esančio atitinkamo nekilnojamojo turto valdymu, naudojimu, disponavimu. Pažymėjo, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pripažįstama, jog pagal bendrą taisyklę vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, valdantys, naudojantys, disponuojantys nekilnojamoju turtu tam tikros savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo to, ar asmenys šiuo turtu naudojami ar ne; asmens pripažinimas rinkliavos mokėtoju nėra siejamas su individualaus komunalinių atliekų konteinerio turėjimu/naudojimu ar atliekų tvarkytojų pareigų tinkamu vykdymu. Pareiga mokėti savivaldybės tarybos nustatytą ir jos teritorijoje galiojančią vietinę rinkliavą, kurios dydis ir mokėjimo tvarka nustatomi rinkliavos nuostatuose (Rinkliavų įstatymo 12 straipsnis, 13 straipsnio 1 dalis), tenka visiems šiuose Nuostatuose nurodytiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Vietinė rinkliava ir iš jos kylantys teisiniai santykiai yra viešosios teisės reguliavimo dalykas. Pažymėta, kad vietinės rinkliavos mokėtojas neturi diskrecijos pasirinkti, ar vykdyti šią pareigą, ar ne, nuo pareigos mokėti vietinę rinkliavą vykdymo jis gali būti atleistas tik atitinkamų norminių teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka. Atsižvelgdama į tai, jog pareiškėjos teiktuose raštuose pozicija kartojasi, o atsakovė jau yra pateikusi argumentus, kurių pagrindu nesutiko atleisti pareiškėjos nuo Vietinės rinkliavos pastoviosios

dedamosios dalies mokėjimo, pakartotinai informavo pareiškėją, kad atsakovė neturi teisinio pagrindo atleisti pareiškėjos nuo Vietinės rinkliavos pastoviosios dedamosios dalies mokėjimo.

Komunalinių atliekų tvarkymas, antrinių žaliavų surinkimas, perdirbimo organizavimas teisės aktais yra priskirtas savivaldybių funkcijoms (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktą, Atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsnis). Konstitucijos 121 straipsnio 2 dalis nustato, jog savivaldybių tarybos turi teisę įstatymo numatytose ribose ir tvarka nustatyti vietines rinkliavas, savo biudžeto sąskaita savivaldybių tarybos gali nustatyti mokesčių bei rinkliavų lengvatas.

Rinkliavų nustatymą, rinkimą ir kontrolę reglamentuoja Rinkliavų įstatymas, kurio 2 straipsnio 3 dalis vietinę rinkliavą apibrėžia kaip savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą privalomą įmoką, galiojančią tos savivaldybės teritorijoje. Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 8 punktą nustato, kad savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas tik už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Šio įstatymo 12 straipsnio 1–2 punktai numato, kad savivaldybės taryba savo sprendimu nustato vietinę rinkliavą ir tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus.

Pagėgių savivaldybės taryba 2011 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. T-148 patvirtino Pagėgių savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatus (Nuostatų redakcijos: 2012 m. sausio 26 d. Nr. T-12, 2012 m. balandžio 26 d. Nr. T-103, 2014 m. spalio 23 d. Nr. T-183; 2017 m. gegužės 18 d. Pagėgių savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-83 patvirtinti nauji Pagėgių savivaldybės Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatai) (cituojami aktai skelbiami savivaldybės interneto tinklapyje www.pagegiai.lt ir rinkliavos administratoriaus tinklapyje www.uabtrac.lt).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje, aiškinant vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo teisinį reglamentavimą, pažymėta, kad, skirtingai nuo Rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje pateikiamos valstybinės rinkliavos, kuri *inter alia* (be kita ko) apima privalomas įmokas už vietos savivaldos institucijų, įstaigų, tarnybų ar organizacijų teikiamas paslaugas, apibrėžimo, vietinės rinkliavos įstatymų leidėjas *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nesieja su atitinkamomis paslaugomis. Vietinės rinkliavos objektas iš esmės yra siejamas su atitinkamos teisės vietinės rinkliavos mokėtoju suteikimu, t. y. asmuo, norėdamas įgyti (naudotis) atitinkamą teisę, o ne gauti atitinkamas paslaugas, privalo sumokėti atitinkamą vietinę rinkliavą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2010 m. kovo 29 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A525-471/2010 išaiškino, kad vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą vertintina kaip atliekų turėtojo privaloma įmoka už atliekas, kurios tvarkomos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje. Tai savo ruožtu leidžia daryti išvadą, kad aptariama vietinė rinkliava ir jos dydis nėra siejama su konkrečios paslaugos suteikimu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas minėtoje nutartyje akcentavo ir tai, jog vietinės rinkliavos privalomasis pobūdis (Rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 3 dalis) ir paskirtis lemia, kad rinkliava nėra sutartinio pobūdžio mokėjimas, ir ji reglamentuojama viešosios, o ne privatinės teisės normomis. Todėl aptariamoms vietinėms rinkliavoms objektas negali būti laikomas komunaline paslauga (šiukšlių išvežimu) Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.584 straipsnio 1 dalies prasme. Toks vietinės rinkliavos aiškinimas iš esmės atitinka ir formuojamą praktiką kitose Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartyse (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. birželio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-2210/2011, 2011 m. balandžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-1035/2011, 2019 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1856-629/2019 ir kt.), kuriose pažymėta, kad vietinė rinkliava yra viešosios teisės nustatytas privalomasis mokėjimas, o ne privatinės (civilinės) teisės reguliavimo srities sutartinio pobūdžio išpareigojimas. Pareiga mokėti minėtą rinkliavą atsiranda pagal tokias sąlygas, kurios yra numatytos ją nustatančiuose teisės aktuose.

Remiantis aptartu reglamentavimu, galima spręsti, kad vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, turintys nekilnojamojo turto Pagėgių savivaldybės teritorijoje, t. y. pagal bendrą taisyklę atliekų turėtojų pareiga mokėti ginčo vietinę rinkliavą siejama su savivaldybės teritorijoje esančio atitinkamo nekilnojamojo turto valdymu, naudojimu, disponavimu. Todėl pareiškėjos skundo argumentai, kad jai nėra teikiamos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos ar, kad jos atžvilgiu

Nuostatai negali būti taikomi, todėl ji neturi mokėti vietinės rinkliavos už Objektą, laikytini nepagrįstais.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2020 m. gruodžio 16 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-1070-602/2020 taip pat konstatavo, kad savivaldybės nustatydamos pastovią ir kintamąją dalį nepakeitė vietinės rinkliavos mokėtojo apibrėžimo (t. y. jis, kaip ir anksčiau, siejamas su atliekų turėtoju, savivaldybės teritorijoje nuosavybės ar kita teise valdančiu ar naudojančiu nekilnojamąjį turtą), tačiau buvo įvesta dvinarė vietinė rinkliava, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų dalių. Pastovioji vietinės rinkliavos dalis, kaip viena iš priemonių išlaikyti komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo paslaugų sistemą, yra siejama išimtinai su ta aplinkybe, kad asmuo yra savivaldybėje esančio nekilnojamojo turto objekto savininkas (ar įgaliotas asmuo) ir nei jos apskaičiavimas, nei pati paskirtis nėra susijusi su faktiniu atliekų susidarymu, dėl ko pastoviosios dedamosios kontekste netgi netinkami naudoti objektai vis tiek apmokestinami vietinės rinkliavos pastoviąją dedamąją dalimi.

Naujojo teisinio reguliavimo normomis nuo vietinės rinkliavos galima atleisti tik tiek, kiek yra pateikiamas prašymas dėl kintamosios rinkliavos dedamosios dalies. Atsižvelgiant į tai, kad pastoviąją vietinės rinkliavos dalį moka visi vietinės rinkliavos mokėtojai, pastovioji vietinės rinkliavos dedamoji dalis nėra susijusi su realiu atliekų susidarymu, ja prisidedama prie atliekų tvarkymo ir šalinimo išlaidų padengimo bei sistemos išlaikymo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. sausio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-697-602/2021, 2021 m. balandžio 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. TA-231-261/2021 ir kt.).

Atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintas solidarumo principas sudarant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainodarą. Šis principas, nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, reiškia, kad palankesnes sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos prielaidos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų neturi ir kuriems rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta.

Iš aptarto teisinio reguliavimo darytina išvada, kad asmuo, kuris yra vietinės rinkliavos mokėtojas, kartu su kitais vietinės rinkliavos mokėtojais turi kolektyviai padengti visas komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo išlaidas, nepriklausomai nuo to, kokių būdu yra apskaičiuojamas vietinės rinkliavos dydis (pagal atliekų kiekį ar pagal turimo nekilnojamojo turto plotą). Tai savo ruožtu lemia, kad net ir tais atvejais, kai vietinės rinkliavos mokėtojas faktiškai atitinkamai laikotarpiams nepriduoda komunalinių atliekų jų tvarkytojui, jis vis tiek turi sumokėti bent minimalaus dydžio vietinę rinkliavą. Tačiau tokią teisę – mokėti minimalaus dydžio rinkliavą ar būti atleistas nuo jos mokėjimo – asmuo gali įgyti tik tais atvejais, kai jis nustatyta tvarka kompetentingos institucijos yra atleidžiamas nuo visos ar dalies rinkliavos mokėjimo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. rugpjūčio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1407-629/2018, 2019 m. birželio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3380-968/2019, 2023 m. vasario 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-226-552/2023 ir kt.).

Pareiškėjai vietinė rinkliava buvo apskaičiuota remiantis Nuostatais, iš kurių matyti, jog vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, turintys nekilnojamojo turto Pagėgių savivaldybės teritorijoje, t. y. pagal bendrą taisyklę atliekų turėtojų pareiga mokėti ginčo vietinę rinkliavą siejama su savivaldybės teritorijoje esančio atitinkamo nekilnojamojo turto valdymu, naudojimu, disponavimu. Remiantis aptartu teisiniu reglamentavimu bei minėta teismų praktika, pagal bendrą taisyklę vietinę rinkliavą turi mokėti asmenys, valdantys, naudojantys, disponuojantys nekilnojamuoju turtu tam tikros savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo to, ar asmenys šiuo turtu naudojami ar ne; asmens pripažinimas rinkliavos mokėtoju nėra siejamas su individualaus komunalinių atliekų konteinerio turėjimu/naudojimu ar atliekų tvarkytojų pareigų tinkamu vykdymu. Pareiga mokėti savivaldybės tarybos nustatytą ir jos teritorijoje galiojančią vietinę rinkliavą, kurios dydis ir mokėjimo tvarka nustatomi rinkliavos nuostatuose (Rinkliavų įstatymo 12, 13 straipsniai), tenka visiems šiuose Nuostatuose nurodytiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Todėl pareiškėjos argumentas, kad ji

neturi pareigos mokėti vietinės rinkliavos, nes Objekte nesusidaro atliekos, laikytinas nepagrįstu. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog nuo pareigos mokėti vietinę rinkliavą vykdymo pareiškėja gali būti atleista tik teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka.

Nuostatų 44 punktas nustato, jog nuo kintamosios vietinės rinkliavos dedamosios mokėjimo atleidžiami nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgalioti asmenys deklaruojant, kad ne mažiau kaip 3 mėnesius nekilnojamojo turto objekte nebus gyvenama arba jame nebus vykdoma ūkinė veikla. Asmenys, siekiantys, kad jiems Savivaldybės teritorijoje nuosavybės teise priklausantys nekilnojamojo turto objektai šių Nuostatų 44 punkte nurodytomis aplinkybėmis būtų tam tikram laikui atleisti nuo kintamos Vietinės rinkliavos dedamosios mokėjimo, Administratoriui turi pateikti: Prašymą atleisti nuo kintamos Vietinės rinkliavos dedamosios, kurio forma pateikiama šių Nuostatų 2 priede; Prašymo formoje nurodytą papildomą informaciją apie nekilnojamojo turto naudojimą (elektros energijos tiekėjo pažyma, seniūnijos pažyma) (Nuostatų 45 punktas).

Iš byloje pateiktų duomenų matyti, jog pareiškėja 2022 m. gegužės 2 d. kreipėsi į atsakovę su prašymu dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo. Atsakovė 2022 m. birželio 8 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) iš dalies tenkino pareiškėjos reikalavimą ir atleido nuo kintamos vietinės rinkliavos dedamosios mokėjimo už 2022 metų mokesstinį laikotarpį.

Nekilnojamojo turto objektas, kuris yra netinkamas naudoti ir visiškai nenaudojamas, nekilnojamojo turto savininko argumentuotu prašymu gali būti įtrauktas į netinkamų naudoti nekilnojamojo turto objektų kategoriją ir jam nustatomas Vietinės rinkliavos dydis, nurodytas šių Nuostatų 1 priede. Į netinkamų naudoti nekilnojamojo turto objektų kategoriją įtraukiami netinkami naudoti/gyventi ar fiziškai sunaikinti nekilnojamojo turto objektai Savivaldybės teritorijoje (Nuostatų 46 punktas). Asmenys, siekiantys, kad jiems Savivaldybės teritorijoje nuosavybės teise priklausantys nenaudojami nekilnojamojo turto objektai, minimi šių Nuostatų 46 punkte, būtų įtraukiami į netinkamų naudoti nekilnojamojo turto objektų kategoriją, administratoriui turi pateikti: prašymą, kurio forma pateikiama šių Nuostatų 3 priede; Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Tauragės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pažymą, jeigu namas yra sudėgęs, arba statinio (–ių) techninės priežiūros patikrinimo aktą, jeigu NT objektas yra netinkamas naudoti/gyventi ar fiziškai sunaikintas (Nuostatų 47 punktas). Šiuo atveju byloje nėra pateikta duomenų, kad pareiškėja kreipėsi dėl Objekto įtraukimo į netinkamų naudoti nekilnojamojo turto objektų kategoriją bei šis Objektas būtų įtrauktas į minėtą kategoriją. Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovė patvirtino, jog toks prašymas nebuvo teiktas.

Nustatyta, jog TRATC vietinę rinkliavą atsakovei paskaičiavo pagal Nuostatus, kuriuos pakeisti ir numatyti tam tikras išimtis, kurių pagrindu pareiškėja galėtų būti atleidžiama nuo rinkliavos, gali tik Nuostatus priėmusi ir patvirtinusi Pagėgių savivaldybės administracija. Pagėgių savivaldybės administracija 2022 m. lapkričio 24 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) nurodė pareiškėjai, kad Nuostatų kol kas neplanuoja keisti. Minėta, kad pareiškėja buvo atleista nuo kintamos vietinės rinkliavos dedamosios mokėjimo už 2022 metų mokesstinį laikotarpį, o dėl Objekto įtraukimo į netinkamų naudoti nekilnojamojo turto objektų kategoriją pareiškėja nesikreipė, vadinasi, pareiškėja turi pareigą susimokėti jai nustatytą rinkliavą.

Kaip jau minėta, pagal Rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 3 dalį vietinė rinkliava yra savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje, todėl pareiškėjai vietinės rinkliavos mokėjimas yra piniginei prievolė ir ją vienašališkai atsisakyti įvykdyti draudžiama (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.59 straipsnis). Pažymėtina, jog atsakovė skundžiamame Rašte rėmėsi Nuostatais, t. y. iš jų kildino pareiškėjos pareigą mokėti rinkliavą, pagrįstai nurodė, jog nuo pareigos mokėti vietinę rinkliavą vykdymo asmuo gali būti atleistas tik atitinkamų norminių teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka, o šiuo atveju atsakovė neturi teisinio pagrindo atleisti pareiškėjos nuo vietinės rinkliavos pastoviosios dedamosios dalies mokėjimo. Taip pat nurodė, kad atsakovė jau yra pateikusi argumentus, kurių pagrindu nesutiko atleisti pareiškėjos nuo vietinės rinkliavos pastoviosios dedamosios dalies mokėjimo. Iš pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėja 2022 m. gegužės 2 d., 2022 m. rugpjūčio 17 d., 2022 m. spalio 13 d. prašymais iš esmės remdamasi tais pačiais argumentais, kuriais remiasi ir skunde bei Prašyme, kreipėsi į atsakovę, prašydama panaikinti jai nustatytą rinkliavą. Atsakovės atsisakymo tenkinti minėtą prašymą argumentai

buvo išdėstyti 2022 m. birželio 8 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini), 2022 m. rugsėjo 15 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini), šių raštų pareiškėja neginčijo.

Pareiškėjai teigiant, kad Raštu nebuvo atsakyta į visus Prašyme nurodytus argumentus, pažymėtina, jog pareiškėja atsakovės neprašė suteikti atitinkamos informacijos, o prašė priimti atitinkamą sprendimą ir jį atleisti nuo visos vietinės rinkliavos (įskaitant nuo pastoviosios dedamosios dalies) mokėjimo. Vadinasi, atsakovė neprivalėjo detaliai atsakyti į visus Prašyme išdėstytus argumentus, tačiau privalėjo priimti motyvuotą, teisėtą ir pagrįstą sprendimą, kuriuo nusprendžiama tenkinti ar netenkinti pateiktą Prašymą. Šiuo atveju atsakovė, atsižvelgusi į gautą Prašymą, jame išdėstytus argumentus, priėmė atitinkamą sprendimą, jame išdėstydamą teisinius argumentus (remdamasis Nuostatais, Rinkliavų įstatymo 12 straipsniu, 13 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika), kodėl toks Prašymas netenkintinas.

Atsakovės skundžiamas Raštas (Sprendimas) yra pagrįstas teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, iš esmės atitinkantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus bendruosius reikalavimus, keliamus administraciniam sprendimui, yra teisėtas ir pagrįstas, todėl nėra pagrindo jį panaikinti. Netenkinus šio pareiškėjos pagrindinio reikalavimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinio – įpareigoti atsakovę priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei uždarajai akcinei bendrovei Tauragės regiono atliekų tvarkymo centrui, trečiajam suinteresuotam asmeniui Pagėgių savivaldybės administracijai dėl uždarnosios akcinės bendrovės Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro 2023 m. vasario 13 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą mokesčio panaikinimo“ panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narė

Vilija Astrauskienė

Laura Bernikienė